

ATELIÉR KAMERAMANSKEJ TVORBY - FILMOVÁ A TELEVÍZNA FAKULTA VŠMU

OPONENT: prof. Jozef Hardoš, ArtD.

Posudok habilitačných prác

Študijný odbor: **2.2.5 Filmové umenie a multimédiá**

Študijný program - **Kameramanská tvorba**

Habilitačné práce: **Babie leto** - celovečerný hraný film - 2013 - réžia Gejza Dezorz

Teatro TATRO - celovečerný dokumentárny film - 2013 - réžia René Zabloudil

Ako som prežil - Ruku nato - stredometrážny TV film - réžia Gejza Dezorz

Dvanásť symbol - krátky hraný film 2012 - réžia Gejza Dezorz

Téma habilitačnej prednášky: **“Digitálny videosist QTAKE a jeho pokročilé možnosti pri nakrúcaní v kameramanskej tvorbe.”**

POSUDOK:

Kandidát na habilitačné konanie Mgr. art. Richard Žolko, ArtD. predložil svoj habilitačný spis v štruktúre zodpovedajúcej nárokom habilitačného konania. Pri hodnotení jeho pedagogickej činnosti je potrebné poznamenať, že ide o jedného z prvých absolventov novovzniknutej Katedry Kamery v roku 1995. Jeho profesijná a umelecko-filmárska kariéra čerpala ešte aj z profesijných skúseností nadobudnutých v Slovenskom filme - štúdiu Koliba. Aj následné vzdelávanie habilitanta vo všetkých troch stupňoch štúdia bolo prirodzeným dôsledkom jeho odborného rastu. **Richard Žolko** ukončil doktorandské štúdium na našej fakulte už v roku 2007, hneď potom začal úspešne pedagogicky pôsobiť a vychoval celkom 5 absolventov Bc. stupňa a 3 absolventov Mgr. stupňa. Osvedčil sa ako vedúci a oponent ročníkových prác aj ako riadny pedagóg Ateliéru kamery, kde sa zúčastňoval pravidelne prijímacích pohovorov, zasadnutí komisií pre štátne skúšky oboch stupňov. Prehľad jeho doterajšej pedagogickej kariéry je zárukou stáleho osobnostného rastu. Je členom Slovenskej filmovej a televíznej akadémie aj Slovenského Filmového zväzu.

Aj neustála snaha habilitanta o zdolávanie najnovších technológií digitálneho filmu je pozoruhodná, čo dokazuje v praxi pri nakrúcaní, kde využíva najmodernejšie technologické prvky.

Ako jeden z prvých testoval na našom území robotické programovateľné kamerové zariadenia (Motion Control), ale aj najnovšie prvky reálneho kamerového náhľadu (QTAKE). S tým úzko súvisí aj téma habilitačnej prednášky na dnešnej obhajobe.

Pri hodnotení umeleckých prác kandidáta možno zdôrazniť jeho významný podiel na nápaditosti reklamnej tvorby minulých desaťročí, ktorej sa istý čas venoval a získal za jej obrazové stvárnenie celý rad ocenení. Z mnohých stačí spomenúť slimáka s kvapkou benzínu OMV snímaného jazdou z nízkej perspektívy, či bielu pani z reklamy NOBASIL.

V súčasnosti jeho tvorba prešla významným posunom smerom k náročným dokumentárnym aj hraným projektom. Vytvoril aj veľké množstvo seriálových televíznych kreácií. Súbor umeleckých prác, ktorý predkladá je pozoruhodný svojou rovnorodosťou a štýlovou vyhranenosťou.

Spolupracuje najmä s absolventom réžie Gejzom Dezorzom a všetky jeho hrané príbehy sú poznačené špecifickou drsnou poetikou námetov aj tonalitou obrazu.

Kameraman Žolko je vnímavý a precízny, svojho diváka vedie veľmi prirodzeným obrazovým vyjadrením, ním nasnímané situácie aj mizanscény pôsobia dôveryhodne a reálne. Aj keď nie som osobne zástanca používanej obrazovej zelenkavej takmer bezfarebnej tonality, uznávam, že jednotný štýl, ktorý ako kameraman používa patrí k jeho rukopisu.

V mafiánskom príbehu z takmer súčasných Košíc **Babie leto** pracuje s reálnymi svetlotónnymi atmosférami, svoje zábery zbytočne neestetizuje, ukazuje surovú a krutú realitu porevolučného mesta z obdobia najväčšieho boomu mafiánskych postáv a postavíčiek. Jeho kamera je drsná, ale dôveryhodná, pracuje s dlhšími ohniskovými vzdialenosťami, snaží sa vytvárať pre diváka neobvyklé pohľady na zdanlivo surovú realitu. Mnohé reálie tohto veľkého mesta vychádzajú omnoho strašidelnejšie, než ich jeho obyvateľ pozná. Aj svetelné riešenia a atmosféry podvečerných a večerných uličiek pôsobia veľmi prirodzene, slúžia podoivo príbehu aj jeho dramatickému zakončeniu. Drsný, ale veľmi slušne nakrútený hraný príbeh.

V celovečernom dokumente **Teatro TATRO** mal kameraman menej možností ukázať svoje schopnosti, aj napriek tomu si zachováva svojský obrazový štýl. Obraz výpovedí je vhodne kombinovaný s rovinou spomienkových archívov a dokumentačných fotografií či komentovaných v vyjadrení členov divadla a jeho najvýznamnejšej figúry režiséra Ondreja Spišáka. Dokument ukazuje výnimočný tvorivý a kultúrny element, súčasné plnokrvné komediantské divadlo, je len škoda, že film sa nepodarilo zostrihnúť na kratšiu metráž, mnohé motívy sa už zbytočne replikujú a strácajú divácku pozornosť. Kameraman s tým nič neurobí.

V krátkych hraných filmoch **Ako som prežil - Ruku nato** a **Dvanásty symbol** určených pre televízne vysielanie sa kameraman opäť v réžii Gejzu Dezorza venuje veľmi prirodzene nasnímaným mizanscénam jednotlivých výrazných dramatických situácií. Tvorcom sa darí vyjadriť výnimočné stavy aj vnútorný svet postáv. Veľmi silno pôsobia vo veľkom detaile snímané úspešné pokusy hlavného hrdinu (Roman Bárta) o zapálenie cigarety, toto je asi najpôsobivejší moment celého filmu. Kameraman s režisérom zbytočne nepatetizujú, výsledkom je silný dramatický výraz.

V mystickom príbehu pilotného filmu o exorcistovi **Dvanásty symbol** si kameraman vyskúšal štylizovanejší prístup k svetlotonalite. Aj tu je jeho tonalita a farebnosť jednotná, možno by si príbeh zaslúžil sýtejšiu čiernu. Ostatné vyjadrovacie postupy a vedenie pozornosti diváka sú primerané a presne v duchu dramaturgie a mystiky budovania príbehu.

Kameraman Žolko svojim obrazovým vyjadrením a tvorivým prístupom plne dokazuje svoju kompetentnosť v tvorbe i v pedagogickej činnosti. Odporúčam preto Umeleckej a vedeckej Rade FTF VŠMU jeho žiadosť prijať a po vypočutí habilitačnej prednášky udeliť umelecko-pedagogickú hodnosť **docent**.

V Bratislave, 21. apríla 2016

prof. Jozef Hardoš, ArtD.